

Acompanyament i suport al procés de participació per
a l'elaboració de l'Agenda Urbana de Catalunya

Informe resum

JORNADA 6 NOVA GOVERNANÇA

Barcelona, 4 de Juliol de 2019

Organitzat per:

Equip de facilitació

ARC Mediació Ambiental
arc@mediacionambiental.com

ARC Mediació Ambiental procura contribuir al desenvolupament sostenible utilitzant productes de baix impacte ambiental, prioritzant l'ús del transport públic i portant a terme una gestió eficient dels recursos.

Seguint aquestes directrius, es recomana imprimir aquest document a doble cara, utilitzant paper 100% reciclat post-consum lliure de clor.

Índex

1. INTRODUCCIÓ	4
2. DESENVOLUPAMENT DE LA JORNADA	6
3. ASSISTENTS	7
4. BENVINGUDA INSTITUCIONAL	9
5. RESULTATS PANEL 1. GOVERNS EFICIENTS	11
EL PANEL DE PERSONES EXPERTES	11
PERSONES EXPERTES QUE FORMAVEN PART DEL PANEL 1	11
PRINCIPALS APORTACIONS DEL PANEL 1	11
RESULTATS DEL WORKSHOP	13
A) PRINCIPALS REPTES EN RELACIÓ A GOVERNS I ESCALA TERRITORIAL	13
B) PRINCIPALS REPTES EN RELACIÓ A LA COL.LABORACIÓ PÚBLICO-PRIVADA	14
C) PRINCIPALS REPTES EN RELACIÓ A LES VISIONS MULTINIVELL	15
D) PRINCIPALS REPTES EN RELACIÓ A LES POLITIQUES INTEGRADES	16
6. RESULTATS SESSIÓ 2. CANVI CLIMÀTIC	19
EL PANEL DE PERSONES EXPERTES	19
PERSONES EXPERTES QUE FORMAVEN PART DEL PANEL 2	19
PRINCIPALS APORTACIONS DEL PANEL 2	19
RESULTATS DEL WORKSHOP	22
A) PRINCIPALS REPTES EN RELACIÓ A LA REGRESSIÓ LITORAL	22
B) PRINCIPALS REPTES EN RELACIÓ A LA PLANIFICACIÓ I CANVI CLIMÀTIC	24
C) PRINCIPALS REPTES EN RELACIÓ A LA RENATURALITZACIÓ DELS HABITATS URBANS.	26
D) PRINCIPALS REPTES EN RELACIÓ A LA SENSIBILITZACIÓ A TOTS ELS NIVELLS	27
7. RESULTATS SESSIÓ 3. FINANÇAMENT ADEQUAT	29
EL PANEL DE PERSONES EXPERTES	29
PERSONES EXPERTES QUE FORMAVEN PART DEL PANEL 3	29
PRINCIPALS APORTACIONS DEL PANEL 3	29

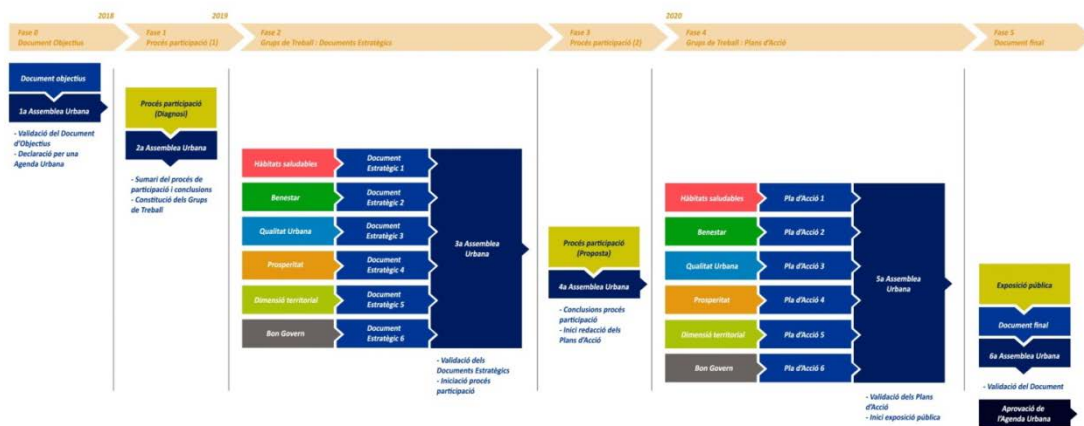
1. Introducció

La Secretaria d'Hàbitat Urbà i Territori del Departament de Territori i Sostenibilitat de la Generalitat de Catalunya està coordinant el procés d'elaboració de l'Agenda Urbana de Catalunya. L'Agenda pretén esdevenir el marc de referència estratègic per a les polítiques públiques dels propers anys, que doni resposta als reptes i oportunitats que es deriven de l'increment de població urbana, amb un enfocament multinivell, pluridisciplinari, de visió integrada i holística.

La seva formulació requereix coneixements tècnics i especialitzats en diversos camps, juntament amb el compromís dels diferents organismes governamentals que afecten a les ciutats i regions, així com les aportacions d'investigadors en temes urbans, del teixit associatiu, del teixit empresarial i de la ciutadania. Per tant, és necessària la participació de tots els actors de Catalunya i, en aquest context, s'ha considerat crucial promoure un **procés de participació de l'Agenda Urbana de Catalunya** per aconseguir aquesta implicació.

A través [d'aquest enllaç](#) es pot accedir a tota la informació actualitzada sobre l'elaboració de l'Agenda Urbana de Catalunya.

En el procés d'elaboració de l'Agenda urbana, es preveu la participació ciutadana en tres moments de les fases de redacció. La primera crida ha tingut lloc entre el juny i el juliol del 2019 i ha tingut com a objectiu la detecció dels principals obstacles, reptes i oportunitats de cadascun dels objectius de l'Agenda i així poder elaborar una diagnosi de la situació actual a partir de les aportacions de la ciutadania i dels experts. Després es preveu una segona prospecció per a conèixer l'opinió sobre els documents estratègics que detallaran les principals vulnerabilitats i reptes per als objectius de l'Agenda i que serviran de base per a l'elaboració dels plans d'acció. La tercera fase d'exposició pública està prevista a finals del 2020, i servirà per validar els Plans d'Acció elaborats pels Grups de Treball de l'Agenda Urbana per part de la ciutadania. De forma sintètica, els processos de participació s'incardinarien amb l'elaboració de l'Agenda Urbana, tal i com s'indica gràficament

Dins de la primera fase de diagnòstic, s'han organitzat un total de **6 jornades participatives** sobre:

- 1) Processos metabòlics
- 2) Model de ciutat
- 3) Mobilitat urbana
- 4) Cohesió social
- 5) Dimensió ciutadana
- 6) Nova governança

Cada sessió participativa té la mateixa estructura i contempla tres moments de participació amb una part de Panel d'experts seguida d'un workshop o debat entre els actors. Aquest informe resum recull les aportacions fetes durant la darrera jornada, celebrada a Barcelona, el 4 de juliol de 2019.

2. Desenvolupament de la jornada

La **Jornada 6 es va celebrar el 4 de juliol de 2019**, a la Casa de la Convalescència, a Barcelona, de 9 a 18.30 hores.

Els objectius d'aquesta jornada eren:

- 1) Aprofundir en el diagnòstic sobre els models de governança i els instruments de govern per millorar la gestió de les polítiques urbanes i acostar-les a les necessitats de la ciutadania.
- 2) Obrir un espai de participació ciutadana per identificar els principals reptes i oportunitats d'aquesta nova governança.

La sessió de treball constava de tres panels de persones expertes, seguits per un debat entre els assistents d'intercanvi d'opinions i coneixements sobre els temes exposats. Al [següent enllaç](#) es pot descarregar el programa de la Jornada, que va seguir aquest itinerari:

8.45	Acollida i acreditacions
9.00	Benvinguda institucional
9.10	Presentació dels objectius de la sessió 1.
9.15	PANEL D'EXPERTS 1. Governos eficients
10.15	WORKSHOP 1. Governos eficients.
11.45	PAUSA
12.00	Presentació dels objectius de la sessió 2.
12.05	PANEL D'EXPERTS 2. Canvi Climàtic
13.05	WORKSHOP 2. Canvi climàtic
14.35	PAUSA
16.00	Presentació dels objectius de la sessió 3
16.05	PANEL D'EXPERTS 3. Finançament adequat
17.05	WORKSHOP 3. Finançament adequat
18.35	CLOENDA I COMIAT

A continuació es mostra la relació d'assistents i un resum de les aportacions.

3. Assistents

Entitat
Agència d'Ecologia Urbana de Barcelona
Aigües de Barcelona
Ajuntament de Badalona
Ajuntament de Barcelona
Ajuntament de Manresa
Ajuntament de Sant Feliu de Llobregat
Ajuntament de Terrassa
Àrea Metropolitana de Barcelona
Assistència jurídica i innovació a l'Administració local
Associació Catalana de Municipis
Associació Micropobles de Catalunya
ATTA, Asociación de Permacultura
Autoritat Portuària de Barcelona
Barcelona Restaurants Sostenibles
CAATEEB, Col·legi d'Aparelladors, Arquitectes Tècnics i Enginyers d'Edificació de Barcelona
Càritas Diocesana de Barcelona
CEC, Centre Excursionista de Catalunya
CONC, Comissió Obrera Nacional de Catalunya
CONFAVC, Confederació d'Associacions Veïnals de Catalunya
Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible
Departament d' Economia
Departament d'Acció Exterior, Relacions Institucionals i Transparència
Departament de Territori i Sostenibilitat
Diputació de Barcelona
Ecologistes en Acció
Entitats Locals i Seccions de Crèdit
Fundació Ciència en Societat
Fundesplai
GlxSU, Grup d'Interès per la Sostenibilitat Urbana
Gobernance (Instituto de Gobernanza Democrática), Euskal Herriko Unibersitatea
Hospital de la Santa Creu i Sant Pau
ICF ,Institut Català de Finances
IdRA ,Institut de Recerca de l'Aigua
INCASOL, Institut Català del Sòl
Metròpolis
Oficina Catalana del Canvi Climàtic
Pla Estratègic Metropolità de Barcelona
Promo Assessors Consultors SA
Universitat de Barcelona
Universitat de Barcelona, Departament d'Economia
Universitat Rovira i Virgili, Càtedra UNESCO d'Habitatge

Entitat
UOC, Universitat Oberta de Catalunya
UPF, Universitat Pompeu Fabra
Via Vallès i FEMvallès (CECOT)

ORGANITZACIÓ

Nom i cognoms	Entitat
Marc Darder Solé	Departament Territori i Sostenibilitat
Bet Sau Raventós	Departament Territori i Sostenibilitat
Pilar Paricio García	Departament Territori i Sostenibilitat
Xavier Carbonell Casadesús	ARC Mediació Ambiental
Mar Fàbregas Reigosa	ARC Mediació Ambiental

4. Benvinguda institucional

Marc Darder Solé, Cap de Servei d'Acció en l'Hàbitat Urbà, dona la benvinguda i presenta els objectius de la Jornada, contextualitzant-la dins del procés d'elaboració de l'Agenda Urbana de Catalunya, explicant que es tracta d'un mandat de l'Assemblea Urbana de Catalunya, espai de concertació format per les diferents administracions catalanes (Ajuntaments, Àrea Metropolitana de Barcelona, Consells comarcals, Diputacions i diferents Departaments de la Generalitat), Societat Civil i teixit socioeconòmic.

A continuació, van intervenir les següents autoritats, donant la benvinguda i analitzant l'elaboració de l'Agenda Urbana de Catalunya en el marc dels seus organismes i competències:

Antoni Balmón Arévalo

Alcalde de Cornellà i Vicepresident executiu de l'Àrea Metropolitana de Barcelona.

Agustí Serra Monté

Secretari d'Hàbitat Urbà i Territori

Per finalitzar, **Xavier Carbonell Casadesús, d'Arc Mediació Ambiental**, explica el funcionament de la sessió i la dinàmica de participació del workshop.

En el [següent enllaç](#) podeu trobar íntegrament les seves presentacions.

5. Resultats Panel 1. Governos eficients

El panel de persones expertes

Persones expertes que formaven part del Panel 1

Àngels Canals i Vilà

Sub-directora d'Assistència Jurídica i innovació a l'Administració Local del Departament de Presidència

Ander Errasti

Doctor en Humanitats (Ètica i Filosofia Política) a la Universitat Pompeu i Investigador a l'Institut de Governança Democràtica de Donostia (Globernance)

Salvador Gausa

Director de Relacions Internacionals de la Diputació de Barcelona

Salvador Milà

Director de l'Àrea de la presidència de l'Àrea Metropolitana de Barcelona

Manel Larrosa Padró

Arquitecte. Via Vallès. Membre de la plataforma FEM Vallès i de Sabadell 5000

Moderador

Jordi Foz

Secretari de Transparència i Govern Obert de la Generalitat de Catalunya

Principals aportacions del Panel 1

En el [següent enllaç](#) podeu trobar íntegrament totes les aportacions realitzades pel panel d'experts 1. No obstant això, a continuació es fa un resum de les aportacions dels experts en relació a les preguntes formulades des de l'Agenda urbana de Catalunya o pel moderador del panel:

1. Com a primer repte els experts proposen que es resolgui l'anomalia metropolitana dins l'organització territorial ja que és un fet que existeix. Cal que esdevingui democràtica, amb finances pròpies per a polítiques pròpies.

2. Des del món local es vol posar de relleu que les agendes globals tenen utilitat per definir les polítiques i acordar les prioritats de les inversions locals d'acord amb aquestes polítiques globals.
3. Amb les eines existents caldria explorar formes de concertació màxima amb objectius comuns i compartits i es proposa valorar el cost econòmic o els impactes per part de les diverses administracions.
4. Es planteja revisar el concepte d'espai transformat ja que aquest ha passat de ser una combinació de territoris i fluxos a espais on s'exerceix la democràcia. Els governs han de ser capaços d'entendre que cal parlar d'espais i no de territoris.
5. S'hauria de superar la idea de polítiques de suma 0 ja que no es tracta de triar alternatives que generalment acabin en conflicte sinó de fer conviure les alternatives o fer-les complementàries o compatibles a partir d'espais de coordinació entre interessos diferents. Aquests espais de col·laboració també poden ser útils en els territoris i les àrees metropolitanes, que estan afectades per riscos, moltes vegades globals, i que han de ser els responsables de solucionar aquests problemes. Una altra posició que sorgeix és la necessitat de col·laboració multi-nivell de les administracions per afrontar aquests problemes globals i localitzats.

Resultats del workshop

Les persones participants, juntament amb les persones expertes que havien format part del Panel 1, es van distribuir en 4 grups. Cada grup tenia que respondre a una de les 4 preguntes plantejades inicialment.

Preguntes sobre les que s'havien de fer aportacions en clau de reptes:	Grups que van treballar aquesta pregunta:
Govern i escala territorial <i>És eficient l'actual model d'organització territorial?</i>	1
Col·laboració pública-privada <i>S'aprofita suficientment el potencial de la iniciativa privada en les polítiques urbanes?</i>	2
Visions multinivell <i>S'estan aprofitant els potencials dels sistemes urbans?</i>	3
Polítiques integrades <i>Hi ha espais de governança integrada per a les polítiques urbanes?</i>	4

Després de dues rondes de treball de cada grup, es van extreure les següents conclusions:

A) Principals reptes en relació a GOVERN I ESCALA TERRITORIAL

GRUP 1

1. **Els objectius locals han de ser compatibles amb els objectius del país.** Aquesta objectius s'han de consensuar entre el Govern de la Generalitat i els Ens Locals i s'han de concretar en projectes orientats al bé comú aplicant criteris professionals.

2. **Els Consells Comarcals han d'assumir la representació del municipis** a nivell de Mancomunitat i aplicar polítiques globals i adaptades en base a un consens territorial amb coherència amb les polítiques a nivell de país.

3. Els territoris han de plantejar les seves peculiaritats en coherència amb els interessos generals.
4. S'ha d'incrementar la participació ciutadana a través de polítiques integradores relacionades amb els objectius i reptes a nivell territorial. Cal aplicar una geometria variable d'acord a la població de cada territori.
5. **Compensar la desigualtat territorial en tots els àmbits de la vida pública.** La part de la població més dispersa que viu allunyada de Barcelona i l'àrea metropolitana ha de tenir un tractament equivalent en el desplegament de les polítiques públiques.
6. **Democratitzar les estructures intermitges com ara els Consells Comarcals i altres estructures metropolitanes.** Es refereix a qualsevol estructura intermitja entre l'escala local (Ajuntaments) i la de país (Generalitat).

B) Principals reptes en relació a LA COL.LABORACIÓ PÚBLICO-PRIVADA

GRUP 2

1. Es constata una **manca de presència de la empresa privada front al "monopoli" que ostenta l'administració pública en tot allò referit a la planificació i a la gestió**, tant a nivell polític com a nivell tècnic.
2. Les administracions públiques haurien de ser més conscients de la presència i pes de la resta d'actors. **Cal aprofitar el fet de que l'àmbit de l'empresa privada és molt més pràctic, operatiu i diligent que l'administració alhora d'aprofitar certes oportunitats.**
3. Cal **definir millor els límits de la col·laboració público-privada** . Això permetria analitzar amb més cura quins serveis i inversions es podrien privatitzar i quins, a l'inrevés, convindria remunicipalitzar.
4. Hi ha la percepció per part de la ciutadania de **desconfiança vers les administracions públiques, amplificada arran dels cassos de corrupció que vinculen decisions polítiques condicionades als interessos d'empreses privades.**
5. La **col·laboració público-privada s'ha de promoure sota els principis de transparència.**

6. Cal **distingir clarament entre el concepte de “privat” i de “gestió privada”**. Amb el concepte de “privat” ens referim a les col·laboracions bilaterals entre l'àmbit públic i privat a un mateix nivell (com seria el cofinançament d'una inversió). La “gestió privada” comprendria més tot el referit a les concessions on l'administració segueix tenint el control polític (es tracta en definitiva d'un servei públic gestionat per una iniciativa privada).

7. **Ampliar el concepte de privat més enllà del món de l'empresa privada**. El que es coneix com a àmbit privat també interpel·la de forma general a la participació ciutadana i altres actors relacionats per exemple amb el món acadèmic, tercer sector, ONGs, entitats i institucions civils, etc.

8. Hi ha molts tipus d'empreses privades. Hi ha **fórmules mixtes de participació públic-privada on l'administració pot seguir tenint el control**. Tenim alguns exemples en al cas de l'Ajuntament de Barcelona.

9. **L'administració pública ha d'assegurar una sèrie de drets bàsics que són inalienables com ara l'aigua i l'energia**. L'ajuntament ha d'assegurar que aquest dos serveis estan garantits. El debat sobre qui fa finalment la gestió és un altre, tot i que es constata una progressiva tendència a recuperar aquesta provisió del serveis com ho proven les experiències de remunicipalització de l'aigua. Lògicament es podrien afegir com a drets bàsics altres aspectes com ara el transport en el que una gestió privada basada sols en el benefici deixaria una bona part de la població sense atendre.

10. **Reforçar els mecanismes de compromís de l'empresa privada vers l'àmbit públic** a través de clàusules administratives en plecs de condicions dels contractes de serveis, inversions o concessions de llicències de cara a complir determinats requisits. Cal promoure la corresponsabilitat per part de l'empresa privada.

11. **L'empresa pública hauria d'aspirar a ser tant eficient com l'empresa privada**.

Aportacions:

- Les inversions de les Administracions i de les empreses públiques o amb participació pública no haurien de seguir els mateixos patrons que els de la privada, sobretot pel que fa als retorns. Perquè els criteris no són els de la rendibilitat econòmica sinó els de servei.

C) Principals reptes en relació a les VISIONS MULTINIVELL

GRUP 3

1. **La missió principal és la equitat en la prestació de serveis tenint en compte que l'element clau és el ciutadà.** Es recorda que sobre la base de que "som ciutadans i no solament contribuents" s'hauria de garantir aquesta equitat.

2. En què cal aconseguir aquesta equitat?

- ✓ En **fiscalitat i economia**
- ✓ En **mobilitat i comunicació**
- ✓ En **prestació en equipaments** .
- ✓ En tot allò més transversal que te a veure amb la **planificació territorial més estratègica relativa al medi ambient i l'energia.**

3. Per posar-ho en pràctica cal **superar l'àmbit multinivell des del punt de vista institucional** que ni funciona ni està garantint aquesta equitat. Cal buscar un **espai multinivell on els àmbits de decisió tinguin més en compte al ciutadà.** Per fer això necessitem un model de presa de decisions que superi el model més clàssic de jerarquia institucional i política actualment implantats. Hem de tendir al model de les quatre hèlix on hi participa el sector públic, el sector privat , la ciutadania i l'acadèmia i els investigadors i buscar la màxima transparència i participació de tothom.

4. S'han de **buscar fórmules per poder mesurar i avaluar** tot el què fem per garantir que assolim els objectius de cobrir aquestes necessitats bàsiques. Caldrà fer un bon diagnòstic de la situació i poder avaluar l'impacte de les mesures.

5. Cal també **garantir la coordinació de la gestió dels principals reptes ambientals** que tenen impactes en altres territoris i van **més enllà del marc competencial d'algunes administracions.**

Aportacions:

- La participació s'ha de fomentar amb accions concretes des de l'Administració. Si no és així, no es durà a terme.

D) Principals reptes en relació a les POLITIQUES INTEGRADES

GRUP 4

1. **Clarificar l'arquitectura institucional.** Alhora de planificar una política hi ha diferents actors (ajuntaments, consells comarcals, diputacions) i per tant hem de tenir clar l'àmbit competencial per optimitzar sinèrgies i complementaritats.

2. **Es reivindica més participació dels ciutadans i de més qualitat.** Per a desenvolupar cada política caldria dimensionar els nivells de participació més pertinents alhora de planificar-la, d'executar-la, de fiscalitzar-la i fer-ne el seguiment.

Els processos participatius si volen ser realment útils haurien de poder garantir uns mínims en la qualitat de les aportacions.

3. Tots els actors implicats en una política que vol ser integral han de tenir els criteris clars i han de ser **capaços de consensuar una mirada comuna i coherent.**

4. Les **polítiques integrades, tant les socials com les ambientals, han de ser alhora transversals.**

5. Cal més **pedagogia i formació sobre el valors de la governança i el treball col·laboratiu** i en equip, dirigida tant a les institucions i als seus representants com als professionals i ciutadania.

6. Resultats Sessió 2. Canvi climàtic

El panel de persones expertes

Persones expertes que formaven part del Panel 2

Gabriel Borràs

Responsable d'adaptació a l'Oficina Catalana de Canvi Climàtic

Javier Martin Vide

Catedràtic de geografia física de la Universitat de Barcelona i director de l'Institut de Recerca de l'Aigua

Pendent de confirmació

Carme Melcion

Tècnica de l'Oficina Tècnica de Canvi Climàtic i Sostenibilitat. Diputació de Barcelona

Irma Ventayol

Coordinadora del Pla del Clima de l'Ajuntament de Barcelona

Moderador

Marc Darder Solé

Cap de Servei d'Acció en l'Hàbitat Urbà

Principals aportacions del Panel 2

En el [següent enllaç](#) podeu trobar íntegrament totes les aportacions realitzades pel panel d'experts 2. No obstant això, a continuació es fa un resum de les aportacions dels experts en relació a les preguntes formulades des de l'Agenda urbana de Catalunya o pel moderador del panel:

1. El primer repte que els experts van plantejar va ser abordar el problema del model de creixement econòmic i van proposar un canvi de model.
2. La ciutat com a metabolisme genera uns residus alguns dels quals identifiquem com a gasos efecte hivernacle i l'administració només pot fer coses puntuals per a la seva contenció. **Cal vetllar per evitar les actuacions contradictòries** que

contrarestin els efectes de les que s'engeguin i s'hagin pensat per evitar el canvi climàtic.

3. S'ha d'aconseguir que **les agendes urbanes superin un dèficit conceptual** i que és, segons alguns dels ponents, tractar la ciutat o el continu urbà de la costa de forma aïllada i separada de la resta del territori, que és qui garanteix la sobirania alimentària del país (en un 40%) o l'aigua (de moment els Pirineus, tot i que està comprovat que hi plou menys)

4. En relació a la ciutat els experts estan d'acord en la necessitat de **reverdiment de la ciutat i de renaturalitzar el sòl** de manera que les superfícies siguin absorbidores d'aigua o humitat i de fer propostes com les superilles. Altres estratègies poden ser la creació de pèrgoles, els sistemes de drenatge urbà sostenible, l'organització d'una xarxa de refugis climàtics o l'elaboració de plans de prevenció i actuació davant les onades de calor. També s'apunta la necessitat de treballar en la rehabilitació dels habitatges que són uns importants consumidors d'energia i rehabilitar-los es refereix a l'eficiència energètica i a la col·laboració públic-privada. Quant a l'aigua, s'haurien de buscar recursos alternatius a la utilització de l'aigua potable o d'estendre l'ús de l'aigua regenerada.

5. En relació al territori s'haurien **d'incorporar les externalitats** ambientals a les decisions i tenir en compte que s'han d'alinear amb la mitigació del canvi climàtic.

6. Els experts consideren que l'Agenda ha d'assumir els següents reptes:

- superar la dissociació territorial;
- tractar el canvi climàtic tenint en compte la justícia social per evitar tensionar els problemes;
- separar les actuacions que són pròpies de l'administració d'aquelles que són responsabilitat del sector privat perquè es té la percepció que aquest ja avança en aquest camí;
- integrar l'activisme juvenil;
- i millorar la governança

Resultats del workshop

Les persones participants, juntament amb les persones expertes que havien format part del Panel 2, es van distribuir en 6 grups. Cada grup tenia que respondre a una de les 4 preguntes plantejades inicialment.

Preguntes sobre les que s'havien de fer aportacions en clau de reptes:	Grups que van treballar aquesta pregunta:
Regressió litoral	
<i>S'estan preparant les ciutats costaneres davant l'augment del nivell del mar?</i>	1 i 5
Planificació i canvi climàtic	
<i>S'estan introduint indicadors de canvi climàtic en el disseny dels hàbitats urbans?</i>	2 i 6
Renaturalització dels hàbitats urbans	
<i>És a l'agenda política la renaturalització dels hàbitats urbans?</i>	3
Sensibilització a tots els nivells	
<i>Com coordinar el compromís davant el canvi climàtic entre els nivells de govern?</i>	4

Després de dues rondes de treball de cada grup, es van extreure les següents conclusions:

A) Principals reptes en relació a la REGRESSIÓ LITORAL

GRUP 1

1. Es constata que la **regressió litoral és un fet incontestable**: el nivell del mar puja, estan minvant les aportacions del sediments dels rius i s'està perdent la franja litoral i en concret algunes platges.
2. Cal preveure més **inversions per gestionar l'impacte de les llevantades** que acceleren el fenomen de la regressió.

3. **Repensar la distribució de moltes infraestructures que recorren prop de la costa** com ara moltes carreteres, ferrocarrils o col·lectors d'aigües residuals.
4. **Recuperar els sistemes dunars.**
5. **“Desurbanitzar” la costa.** Es tractaria de protegir-la més front als interessos d'ocupació urbanística.
6. **Canviar el model turístic del nostre litoral** molt basat en la quantitat i l'increment de la pressió turística (tipus Lloret i Salou) per un model més centrat en la qualitat. Hi ha una antropització excessiva del litoral. Caldria disminuir la capacitat de càrrega màxima d'aquests espais litorals, tal com es fa per exemple per regular la freqüentació en alguns parcs naturals. S'hauria de poder parlar directament de **“decreixement”**.
7. **Aplicar sistemes de protecció de platges.**
8. Ser conscients de la **vulnerabilitat del Delta de l'Ebre** que pot arribar pràcticament a desaparèixer si es confirma la tendència actual.

GRUP 5

1. Mirant cap al futur s'ha de **planificar tenint en compte** els següents criteris:
 - ✓ Superar l'escala més local i planificar des **d'una visió més global**.
 - ✓ **Adaptar les solucions a cada territori** i en funció de les particularitats de cada ecosistema
 - ✓ La planificació s'ha de basar en un **canvi de model que comporti canvis estructurals significatius**. Cal defugir de solucions parcials que són simplement pedaços.
 - ✓ **Desvincular la planificació** (a llarg termini) **dels ritmes polítics de cicle curt**.
 - ✓ **Implicar l'expertesa tècnica** en la planificació i allunyar-la de les contingències polítiques.
2. **Conservar les barreres naturals com les dunes i les maresmes.**
3. **Evitar la construcció de més ports.**
4. **Recuperar la dinàmica de sediments** alterada per l'excessiva canalització d'alguns rius aigües amunt.
5. L'augment **d'ús d'aigües regenerades alliberaria més cabal circulant pels rius.**
6. Contemplar la possibilitat de **“deconstruir” per recuperar espais favorables a les dinàmiques naturals del litoral**. Es cita com a exemple a seguir el cas del Life Pletera.

7. Internalitzar l'**impacte econòmic de la regressió del litoral en alguns projectes** com l'ampliació de l'aeroport del Prat i tenir-ho en compte alhora d'avaluar la viabilitat econòmica.

8. Explorar altres **vies de finançament per temes relacionats amb canvi climàtic** més enllà de la taxa turística.

9. La ciutadania ha de fer pressió política perquè es prenguin decisions públiques en la bona direcció en aquest context de canvi climàtic. Aquesta implicació ciutadana sols s'aconseguirà fent molta pedagogia.

10. **Planificar en un futur evitant l'increment de la vulnerabilitat.** No tot ho podem resoldre aplicant mesures adaptatives. Caldrà replantejar-se sèriament què fem en alguns casos d'edificacions ja construïdes molt exposades al fenomen de la regressió litoral.

11. Al parlar de regressió del litoral s'ha de **mirar més enllà dels moviments de sorra a les platges**. Cal tenir més en compte tant la dinàmica la part submergida (fons marins, sobre la que malauradament no tenim competències) com la de la part que està uns quilòmetres per damunt la línia de la platja (exposada a l'erosió, la pèrdua d'arbres o la desertització).

B) Principals reptes en relació a la PLANIFICACIÓ I CANVI CLIMÀTIC

GRUP 2

1. Tenir en compte que en **canvi climàtic evoluciona molt més ràpid que les accions adaptatives que adoptem** per frenar-ne les conseqüències.

2. Això contrasta amb la **inacció política dominant**. Fa més de 40 anys que és té coneixement del canvi climàtic i de la crisi ecològica en la que ens trobem i no hi ha hagut prou voluntat política ni accions contundents per afrontar-la.

3. **Manquen estratègies a nivell de país** prou consensuades per a ser assumides per qualsevol govern a tots els nivells (local, de país o de l'Espanya). Aquestes estratègies haurien de fixar a més d'objectius ambiciosos, mecanismes operatius per fer-ne un seguiment i l'avaluació. També haurien de preveure el corresponent finançament.

4. **El canvi climàtic és el símptoma d'un model en crisi, el del sistema capitalista basat el continu creixement.** Cal estudiar seriosament alternatives com les que planteja el "decrexement". Paradoxalment els propis ODS segueixen encara en la línia

del "creixement", això sí verd, i no concreten un model on clarament es redueixi la petjada ecològica.

5. S'ha de **visibilitzar més la connexió entre canvi climàtic i crisi de biodiversitat**. La pèrdua de biodiversitat, de molta menys rellevància pública, és també una altra gran amenaça per la continuïtat de la vida al nostre planeta.

6. **Urgeix recuperar el valor de l'entorn rural**. Cal buscar mesures per evitar el despoblament de les zones rurals i posar en valor les aportacions de bens i serveis que l'entorn rural fa a la societat per frenar el canvi climàtic. Ajudaria força si també es fessin canvis normatius per tal de preservar zones agrícoles periurbanes (com les planes de Llobregat o el Vallès).

7. Afrontar la contradicció que representa que d'una banda seguim reconeixent que el canvi climàtic posa en crisi el sistema basat en la lògica del creixement i en canvi el planejament segueix preveient expansió urbana amb totes les emissions de GEH directe i indirectes que comporta. Caldria **preveure estratègies de reducció d'espais urbans i urbanitzables**.

8. El canvi climàtic hauria de ser **una qüestió transversal a totes les polítiques sectorials de planificació**.

9. **Canviar el model de mobilitat** i treure el cotxe de la ciutat tot oferint alternatives de mobilitat més sostenibles.

GRUP 6

1. Cal aprofitar que tenim una **Llei Catalana de Canvi Climàtic aprovada amb un ampli consens al Parlament de Catalunya que ens serveix per posar en pràctica tota aquesta estratègia de planificació** i permet implementar mesures de mitigació, adaptació i de fiscalitat.

2. El **principal repte seria com desenvolupar aquesta Llei**. Es proposa que sigui a través de:

- ✓ **Desplegar els corresponents decrets i reglaments adaptats a les realitats de les diferents comarques i municipis** i de les infraestructures presents a cada territori.
- ✓ Ha de ser una **planificació integral i transversal**.
- ✓ Manca encara molta **pedagogia, divulgació, conscienciació i comunicació real i contundent sobre la importància del canvi climàtic**.
- ✓ **Vincular el desplegament de la Llei amb tots aquells aspectes relacionats amb la política de transició energètica** que s'ha de marcar objectius clars de reducció d'emissions i d'increment de les energies renovables (solar, eòlica,

parcs eòlics off-shore, etc) fins a assolir el 100%, tal com marca la Llei de Canvi climàtic. Lligar-ho amb les **polítiques de decarbonització**

- ✓ **Consultar amplament a totes les parts implicades:** ens locals, la indústria, les ONGs i associacions, el sector del transport (de passatgers, de mercaderies, en vaixell o en avió).
- ✓ Fer efectives **inversions per afrontar el canvi climàtic a partir de l'impost sobre les emissions de CO₂** que preveu la Llei Catalana del Canvi Climàtic.

Aportacions:

- Cada territori ha d'assumir la seva quota de generació d'energia renovable segons les seves possibilitats. El nou model energètic vol dir energia distribuïda o descentralitzada perquè evitar pèrdues en el transport i perquè no podem carregar només a unes parts del territori la responsabilitat de generar com fins ara en el model actual..

C) Principals reptes en relació a la RENATURALITZACIÓ DELS HABITATS URBANS.

GRUP 3

1. En l'espai públic dels habitatges urbans **cal incrementar l'espai verd, treure cotxes de la ciutat i promoure més transport públic** per tal de reduir l'espai motoritzat.
2. En l'espai privat s'haurien de **promoure bonificacions a les comunitats de veïns o algun tipus d'incentiu fiscal per col·locar cobertes verdes** als edificis. Utilitzar programes que ja existeixen o s'han posat en marxa en algun moment (com ara el Punt Verd o el de Barcelona "Posa't guapa") per incrementar els murs i sostres verds a la ciutat
3. És bàsic **potenciar la formació, la pedagogia i la comunicació**. S'han de potenciar més accions concretes que siguin inspiradores i l'administració hauria d'anar al davant donant exemple.
4. És molt important que **l'espai verd sigui de qualitat** i que els **plans urbanístics estiguin ja adaptats al canvi climàtic**. En tots els plans urbanístics, s'haurien de preveure plans de conservació de la biodiversitat urbana.

D) Principals reptes en relació a LA SENSIBILITZACIÓ A TOTS ELS NIVELLS

GRUP 4

1. Cal **començar a nivell escolar i garantir la continuïtat a tots els nivells de l'ensenyament**. En les fase inicials dels cicles educatius està força consolidada aquesta sensibilització però la sensació és que mida que la canalla creix aquestes accions de sensibilització s'aturen i tenen molt menys impacte.
2. **Difusió i divulgació a través d'exemples creïbles, contrastats i replicables.**
3. **Desenvolupar l'esperit crític de la informació.** S'ha de facilitar el debat sobre la informació disponible relativa al canvi climàtic.
4. Cal conèixer el cost real de les actuacions. **Molts pressupostos no internalitzen determinats costos derivats de l'impacte del canvi climàtic.** Si és fes, prendríem consciència del cost real econòmic i ambiental de moltes actuacions.
5. **Promoure mesures d'incentivació.** Es cita com exemple el PREMETS25 de l'AMB. Cercar fórmules que incentivin a la ciutadania a través d'ajustos i bonificacions de determinades taxes com a recompensa a les bones pràctiques.
6. Millorar el **reconeixement de la figura dels educadors ambientals.** En definitiva cal donar més rellevància a l'educació ambiental.
7. **La contractació pública ha ser un referent i un model** com a element transformador en l'aplicació de polítiques ajustades a un context de canvi climàtic. Ha de ser més transparent.
8. **Treballar amb aliança amb els mitjans de comunicació per promoure els valors de l'educació ambiental** i de les iniciatives alineades com podria ser la de "Barcelona +Sostenible".

7. Resultats Sessió 3. Finançament adequat

El panel de persones expertes

Persones expertes que formaven part del Panel 3

Anna Àlvarez Santiago

Directora general d'Inversions Creditícies Institut Català de Finances

Divina Alsinet

Sub-directora general de Supervisió i Tutela Financera. Departament de Vicepresidència i d'Economia i Hisenda. Generalitat de Catalunya

Antoni Mora

Director de Projectes d'Ordenances Fiscals i Altres Ingressos de l'Ajuntament de Barcelona

Estela Rivas Nieto

Professora de dret financer i tributari i sub-directora de la Càtedra UNESCO d'Habitatge de la Universitat Roviri Virgili

Miquel Morell Deltell

Economista i soci de Promo Assessors Consultors

Moderadora

Teresa Vilalta

Professora titular del Departament d'Economia de la Universitat de Barcelona

Principals aportacions del Panel 3

En el [següent enllaç](#) podeu trobar íntegrament totes les aportacions realitzades pel panel d'experts 3. No obstant això, a continuació es fa un resum de les aportacions dels experts en relació a les preguntes formulades des de l'Agenda urbana de Catalunya o pel moderador del panel:

1. Revisar els models de finançament local per avaluar si amb la legislació actual podran fer front als reptes que els plantejarà l'agenda urbana, especialment en temes relacionats amb el finançament de les actuacions.

2. El finançament és un dels pilars de la nova agenda urbana ratificada a Quito i s'ha d'entendre com a bàsic ens els processos de transformació de les ciutats.
3. Abordar la problemàtica dels municipis que es troben fora de l'àrea de Barcelona per a què puguin tirar endavant nous reptes urbanístics en especial si tenen dificultats per afrontar-los per motius d'endeutament
4. Buscar criteris per a prioritzar les actuacions i prendre per costum l'avaluació ex-ante per comptabilitzar el cost-benefici que integri totes les externalitats positives i negatives per a la presa de decisions.
5. Les propostes que sorgeixin de l'Agenda urbana han de ser d'escala local perquè són les que tenen més probabilitats d'èxit.
6. Reforçar les aliances públic privades d'acord amb l'ODS17. Aquestes aliances s'han de construir sobre principis i valors compartits a tots els nivells d'actuació de l'administració.

Barcelona, 4 de juliol de 2019